

Årsberetning 2022

1. Danskfagets status og foreningens indsats
2. Bestyrelsens sammensætning
3. Medlemsstatus
4. Bestyrelsens løbende arbejde
 - 4.1. Kurser og arrangementer
 - 4.2. Udgivelser
 - 4.3. Dansk sprognævn
 - 4.4. Nordspråk
5. Fællesbestyrelsens initiativer

1. Danskfagets status og foreningens indsats

Så kom det endeligt: den politiske aftale om en ny læreruddannelse. Set fra et danskfagligt udsigtspunkt er det en aftale, der rummer mange gode takter, mange elementer der kan rette op på den mærkelige kurs som LU13 satte.

Først og fremmest er det helt grundlæggende godt, at dansk i læreruddannelsen er et stort fag med nu i alt 50 ECTS-point. Baggrunden for det er, som det fremgår af aftalen, at dansk er det ubetinget største fag i skolen. Det er ganske rimeligt, at denne størrelsesforskel – som selvfølgelig også er en forskel i kompleksitet og diversitet – nu afspejles i uddannelsens vægtning af elementer.

Når det er sagt er det imidlertid værd at hæfte sig ved, at der lægges op til en stærk integration af praksissamarbejdet i faget. Intentionen om at knytte de studerendes praksis tættere til deres undervisningsfag er rigtig god: Det er jo netop den faglige undervisning, der er en stor og vigtig del af lærerens opgaver i skolen. Men i den kommende konkrete udformning af faget er der (mindst) to ting man må være opmærksom på: For det første må arbejdet med de studerendes praksis ikke komme til at 'æde' af tiden til det faglige baggrundsstof i en form for misforstået praksisridt. De umiddelbare problemer i skolens hverdag kan hurtigt føre til ønsker om quick-fixes og staldtips; til små løsninger fra uge til uge – en kørsel hvor kun nærlyset er slået til. Men de studerende skal uddannes til at være i skolen i mange år, og det kræver faglig fordybelse og bredde. For det andet er det vigtigt, at der er kvalitet i den undervisning, de studerende møder i skolen, og den vejledning de får af praktiklærerne. Historier om lærerstuderende, der sættes sammen med 4. g-årsvikaren, er der desværre for mange af. Kommunerne har fået penge til en opkvalificering – her må man holde fast og insistere på, at pengene faktisk anvendes til formålet.

Dette er sådan set også et spørgsmål om fagets overordnede mål og hvordan det skal udmøntes. Her er det virkelig glædeligt, at man går væk fra den omfattende detailstyring med kataloget af specificerede mål. Danskfaget kommer frem over til at kunne stå på én side! Den konkrete udformning er så op til os som undervisere, der med vores professionelle skøn skal træffe de nødvendige til- og fravalg. Denne måde at tænke fag og uddannelse er der også god grund til at kvittere for. Og så kan der måske blive brug for at minde ledelserne på UC'erne om, at det faktisk er den politiske ramme omkring faget. Fraværet af en minutiøs fagbeskrivelse på uddannelsesniveau må ikke blive erstattet af lokale ditto.

Som forening har vi skrevet til ministeriet for at tilbyde vores hjælp i udarbejdelsen af de nye mål. Vi har bl.a. peget på, at vi som forening har fingeren på pulsen på en anden måde end de udpegede medlemmer af de nationale faggrupper. Der blev desværre ikke nogen plads til os. Men vi bliver officiel høringspart, når udspillet til ny fagbeskrivelse skal i høring.

I forbindelse med den politiske aftale viste det sig pludselig, at ministeriet/Danske Professionshøjskoler/LLN havde fundet ud af, at dansk nu ikke længere er ét fag med specialiseringer, men to fag rettet mod hhv. indskoling/mellemtrin og udskoling/mellemtrin. Det er en besynderlig beslutning: Der er jo fx ikke to fag i skolen, det er svært at tænke undervisningen i de to retninger uden at man har blik for og inddrager, hvad der sker i den anden og der er undervisere, der underviser i begge specialiseringer i dag. På nogle UC'er kan det føre til ret mystiske – for ikke at sige komiske – konstruktioner med to faggrupper med hver 1,2 eller 3 medlemmer.

2. Bestyrelsens sammensætning

Bestyrelsen består i oktober 2022 af følgende medlemmer:

Lars Stubbe Arndal, formand, repræsentant i Fællesbestyrelsen, Københavns Professionshøjskole
Andreas Fonfara, næstformand, UCN, Bettina Buch, kasserer, medlem af Dansk Sprognævn
Repræsentantskab og bestyrelsen for Dansk Sprognævn, Professionshøjskolen Absalon,
Læreruddannelsen i Roskilde, Eva Dam Christensen, UCSyd, Læreruddannelsen i Esbjerg. Pernille
Hargbøll Madsen, Professionshøjskolen Absalon, Læreruddannelsen i Roskilde, Kim Sandvad West
indtrådt i Nordspråks arbejdsgrupper efter Torben Mundbjerg, UC-Syd, Ida Gyde (suppleant), VIA.

I løbet af året har Ulla Olander Vangsted, fået nyt job, hvor forbindelsen til læreruddannelsen ikke er så stærk, og på den baggrund har Ulla valgt at trække sig fra bestyrelsesarbejdet. En stor tak skal hun have for sin store og altid positive indsats, bl.a. i Husets bestyrelse, som hun desværre også forlader nu. Ulla kunne ikke være her i dag, så jeg har takket hende mange gange på forhånd på foreningens vegne.

Torben Mundbjerg, der tidligere har været formand for både Fællesbestyrelsen og L-sektionen og siddet i Husets bestyrelse, og som helt frem til i år har været medlem af Nordisk Udvalg og repræsentant i Nordspråk har desværre også meddelt, at han ikke længere kan indgå som en ledende figur i foreningens arbejde.

Kim Sandvad er på den baggrund blevet ordinært medlem af bestyrelsen. Det er meget glædeligt, at han var klar til at overtage posten i bestyrelsen og opgaverne i forbindelse med det nordiske samarbejde. Det betyder på den anden side, at der er brug for et par suppleanter, hvilket jeg håber vi kan finde i forbindelse med Årsmødet.

3. Medlemsstatus

L-sektionen har pr. 30.9.2021 114 medlemmer i alt, hvoraf 87 er aktive i læreruddannelsen. Det er en lille medlemstilbagegang på. Umiddelbart er det vanskeligt at sige, hvad tilbagegangen skyldes, men måske har vi ikke været gode nok til at rekruttere nyansatte dansklærere på UC'erne. Der er klart yderligere potentialer for at få nye rundt omkring, så alle opfordres til løbende at prikke kolleger venligt på skulderen.

4. Bestyrelsens løbende arbejde

I løbet af året har vi holdt i fem bestyrelsesmøder. Nogle af møderne gennemføres virtuelt, hvilket er en fordel fordi vi heldigvis har en bestyrelse, der repræsenterer landet bredt geografisk. Men vi lægger også vægt på at mødes fysisk nogle gange i løbet af året – fx i forbindelse med årsmødet, hvor bestyrelsesmedlemmerne alligevel er samlet. Vi prøver at placere vores fysiske møder rundt omkring på UC'erne, så vi – om muligt – også kan mødes med medlemmerne der.

4.1. Kursusvirksomhed

Vi er glade for i bestyrelsen at vi har held med at finde nye koncepter og rammer for vores årsmøder. Dette års kursus, hvor vi en af dagene er på Århus Teater og arbejder sammen med formidlere dér, er et godt eksempel, og vi gennemfører da også kurset med hele 24 deltagere, hvilket er et ret højt deltagerantal, når man tænker på, hvad der ellers er af tilbud og aktiviteter rundt omkring.

10. marts 2022 kunne vi endelig afholde Dansk i Mange Retninger, der pga. corona blev aflyst i både 2020 og 2021. Vi fejrede så 10 årsjubiléet med to års forsinkelse, men med så meget desto større glæde! Årets tema hed "Samtalen i danskfaget – Om at tale – ikke snakke".

Erik Skyum holdt jubilæumstalen og Lotte Folke Korsholm og Tina Høegh holdt keynote-oplæggene. Vores 6 workshops handlede om de mange forskellige former for samtaler – og undervisning i samme – der findes i vores fag: Fra "eksamenssamtalen" til "samtalen og de sociale

medier” med alt derimellem. Konferencen var som sædvanligt godt besøgt med omkring 180 deltagere, som kom fra folkeskole, læreruddannelse, gymnasiet, DPU, KU, SDU samt div forlag.

Næste års konference finder sted 9. marts 2023 og kommer til at hedde ”Små håb på stedet” og handler om klima, bæredygtighed og danskfagets rolle i den sammenhæng.

4. 2 Forlagsvirksomhed

Forlaget kan mærke inflationen tydeligt, og det vil selvfølgelig have betydning for driften samlet set. For foreningen betyder det, at der vil være brug for at kigge på vores aktiviteter og kontingentets størrelse. Det er ikke akut, men vi vil gerne drøfte det med medlemmerne på generalforsamlingen.

Ulla er udtrådt af Husets bestyrelse, så der skal findes et nyt medlem.

4. 3 Dansk sprognævn

Bettina Buch repræsenterer L-sektionen i Dansk Sprognævns repræsentantskab, og er for nyligt indtrådt i Sprognævnets bestyrelse. Det er en vigtig opgave og meget glædeligt, at Sprognævnet har fokus på læreruddannelsens betydning for sprogundervisningen i hele uddannelsessystemet.

4.4. Bestyrelsens engagement i nordisk arbejde

Nordisk udvalg

Igen i år har L-sektionen haft god kontakt med sine nordiske samarbejdspartnere, herunder i særdeleshed de nordiske modersmålsforeninger, hvor der er blevet gennemført flere vigtige og nye tiltag. Efter Corona-pandemien er det en stor glæde, at Nordspråk har kunnet genoptage sine aktiviteter, herunder sommerkurset, som i år blev afholdt på Færøerne i juli, og Høstkurset, som blev afholdt i Oslo i september. Konferencen *Det nordiske klasserum* blev efter to års pause gennemført i november 2021 på Nordatlantens Brygge i København. Her holdt L-sektionsmedlem, Torben Mundbjerg, oplæg, og han afholdt også en workshop for deltagerne. Nordspråks arbejds møde foregik i Helsingfors i april 2022. Her gik Torben ud af Nordspråk efter 10 år, og ind er kommet Kim Sandvad West som ny repræsentant for L-sektionen. Kim har mange års erfaring med nordisk samarbejde og projektledelse, og han har et solidt kendskab til Norden.

Fra 2023 afsætter Nordisk Ministerråd ikke længere støttemidler til Nordspråk, en praksis, der har fundet sted i mere end fire årtier. Det er særdeles kritisabelt og sensationelt bekymrende, for det indebærer en virkelig stor udfordring for netværkets fortsatte virke. Repræsentanter for de tre skandinaviske lande, herunder ny projektleder for Nordspråk, Lotte Prætorius, som også er G-bestyrelsesmedlem, er gået i gang med at opsøge nye finansieringskilder og har indledt en proces, der kan lede Nordspråk ad nye veje i sit formål og virke.

5. Fællesbestyrelsens initiativer

Arbejdet i fællesbestyrelsen har i høj grad været fokuseret på arbejdet med nye vedtægter. Der foreligger nu et nyt samlet udkast til vedtægter for hele foreningen. Hele sigtet har været at give sektionerne større selvbestemmelse, og som udkastet foreligger, er der sket en ensretning af vedtægterne for de enkelte sektioner, som bl.a. betyder at vedtægtsændringer fremover hurtigere vil kunne gennemføres. Vedtægterne for fællesforeningen er ændret, så fællesbestyrelsen fremover mere får en koordinerende rolle.

I fællesbestyrelsen er der enighed om hele vedtægtskomplekset, bortset fra spørgsmålet om, hvad der skal ske, hvis der er stemmelighed i repræsentantskab og fællesbestyrelse. På et repræsentantskabsmøde i sidste uge søgte vi endnu en gang at nå en løsning på dette. Men det var desværre ikke muligt. Konklusionen blev, at spørgsmålet henvises til en generalforsamling, hvor medlemmerne vil skulle tage stilling til to forslag.

Det er meget uheldigt, at fællesbestyrelsen ikke har kunnet nå en enighed, og man kan kun håbe, at en generalforsamling ikke vil gøre uenigheden større.

Lars Stubbe Arndal

Formand for Sektionen for læreruddannelse, oktober 2022